

Yönetim Kurulundan (26.07.2022):

Araştırma ve Uygulama Merkezlerinin Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 – Bu yönetmeliğin amacı; Fikir ve Sanat Atölyesi Derneği (“Dernek”) bünyesinde faaliyet gösteren araştırma ve uygulama merkezlerinin kuruluş ve faaliyetlerine ilişkin esasların belirlenmesidir.

Dayanak

Madde 2 – Bu yönetmelik dernek tüzüğü'nün otuzuncu(30) maddesi hükümlerine dayanır.

Tanımlar

Madde 3 – Bu yönetmelikte geçen

- a. Merkez: Dernek bünye ve himayesinde, ilgili alanlarda faaliyet göstermek üzere ve Dernekler Kanunu uyarınca eklenti mahiyetinde kurulan, doğrudan ya da dolaylı hizmet ve hak erişimi amacı taşıyan araştırma ve uygulama merkezleri;
- b. Yönetim kurulu: Dernek yönetim kurulu; anlamına gelir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Faaliyet

Merkezlerin kuruluşu

Madde 4 – (1) Merkezler, bu yönetmeliğin beşinci(5) maddesinde sıralanan alanların birinde faaliyet göstermek üzere yönetim kurulunca yürürlüğe konulan kuruluş yönetmelikleri uyarınca faaliyete başlar.

(2) Kuruluşa ilişkin öneri, çoğunluğu en az iki yıldır dernek üyesi olan en az üç üyenin önerisiyle hazırlanarak yönetim kuruluna sunulur.

(3) Kurulması önerilen merkeze ilişkin aşağıdaki hususların tümünü içeren bir kuruluş öneri formu vasıtasıyla yönetim kuruluna başvuruda bulunulur:

- a. Kurulması önerilen merkezin
 - i. Adı
 - ii. Ayrıntılı kuruluş gerekçesi
 - iii. Varsa yurt içi ve yurt dışı örnekleri
 - iv. Yeri
 - v. Yurt içindeki üniversite ve diğer akademik kuruluşlarla asgari iki yıl içinde gerçekleştirmesi öngörülen işbirlikleri
 - vi. Amaçlarının derneğin amaç ve hedefleriyle uyumu
 - vii. Faaliyetlerinin özelde derneğe, genelde ise topluma yapabileceği katkı
 - viii. İhtiyaç duyabileceği fiziki ve teknik altyapı olanaklarının nasıl karşılanacağı ile ilgili öngörülen planlama
 - ix. İhtiyaç duyacağı insan kaynağının nasıl karşılanacağı ile ilgili öngörülen asgari iki yıllık planlama
 - x. Koordinasyonunda görev alacak dernek üyelerinin isimleri
 - xi. Varsa kilit görevlerini üstlenmesi planlanan diğer kişilerin ayrıntılı özgeçmişleri, sivil toplum deneyimleri ve merkezin faaliyetlerine olası katkıları.

- b. Kurulacak merkezin finansal kaynak sağlamak amacıyla uluslararası ve ulusal düzeydeki destek fonlarının kullanımına dair planlaması; fon sağlanmış olması durumunda ise yapılan çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgi.
 - c. Kurulması önerilen merkezin iş ve işleyişi ile dernek faaliyetlerine uyumuna ilişkin hususları içeren kuruluş yönetmeliği teklifi.
- (4) Merkezlerin kuruluş yönetmeliklerinde asgari olarak aşağıdaki hususlar düzenlenir:
- a. Yönetmeliğin amaç ve kapsamı
 - b. Merkezin adı
 - c. Merkezin faaliyet alanı
 - d. Merkezin yürütme kurulunun oluşumu
 - e. Merkez koordinatöründe aranacak şartlar
 - f. Merkez gönüllülerinde aranacak şartlar
 - g. Merkezin gelir kaynakları, giderleri ve risk planı
 - h. Merkezin dernekle koordinasyonunda izlenecek hususlar.
- (5) Kuruluş önerisi, yönetim kurulu tarafından altmış(60) gün içerisinde görüşülerek karara bağlanır. Kuruluşun mümkün olmadığı hallerde gerekçesi öneri sahiplerine bildirilerek eksikliğin giderilmesi mümkünse makul süre tanınır. Tanınan sürenin sonunda yönetim kurulu tarafından yapılan değerlendirme sonucuna göre öneri kesin karara bağlanır. Kuruluş önerisinin reddedilmesi halinde öneri sahipleri, yönetim kurulunun karar tarihinden itibaren bir(1) yıl süreyle aynı alana ilişkin yeni bir kuruluş önerisinde bulunamaz.

Merkezlerin faaliyetleri

Madde 5 – (1) Merkezler, aşağıdaki alanların bir veya birkaçında faaliyet gösterir:

- a. Ayrımcılıkla mücadele
- b. Barınma hakkı
- c. Bireysel sağlık ve halk sağlığı
- d. Cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve toplumsal cinsiyet eşitliği
- e. Çocuk hakları
- f. Dijitalleşme
- g. Doğa ve çevre çalışmaları
- h. Düşünce, inanç ve vicdan özgürlüğü
- i. Eğitim hakkı
- j. Farkındalık ve destekleme çalışmaları
- k. Gelişme hakkı
- l. Geriatri çalışmaları
- m. Hayvan hakları
- n. İfade özgürlüğü
- o. İklim adaleti
- p. İltica ve sığınma hakları
- q. İnsan hakları
- r. Kadın hakları
- s. Kültürel çalışmalar
- t. Örgütlenme hakkı
- u. Özel gereksinimli bireylere ilişkin çalışmalar
- v. Seyahat özgürlüğü
- w. Şeffaflık ve hesap verilebilirlik
- x. Tarımsal kalkınma
- y. Yaşam hakkı.

(2) Birden fazla alanda faaliyet gösteren merkezler için birincil alan belirlenir.

(3) Merkezler, faaliyetlerini gönüllüleri ve yönetim kurulu kararıyla göreve başlatılan ücretliler eliyle yürütür.

(4) Merkezler üye kaydetmez; ancak dernek üyesi olmayan ve merkez faaliyetlerinde gönüllü olarak çalışan gerçek kişiler, yönetim kurulu tarafından belirlenecek bilgilerin eksiksiz olarak derneğe bildirilmesi kaydıyla merkez tarafından “Merkez Gönüllüsü” olarak kaydedilir.

(5) Merkezlerin faaliyetleri, faaliyet alanlarıyla doğrudan ilişkili olmak kaydıyla merkez yürütme kurulunca kararlaştırılan kısa, orta ya da uzun vadeli programlar altında yürütülür. Beher program kapsamında, insan kaynağının yeterliliği gözetilmek şartıyla eş zamanlı olarak azami üç proje yürütülebilir. Süreleri bakımından sonlanma evresine giren projeler, önceki cümledeki proje adedi hesabına dâhil edilmez.

(6) Merkezler, yürütme kurulu ve ihtiyaç halinde oluşturacakları danışma kurulları dışında herhangi bir kurul, organ, komisyon, komite ve başka adlar altında olsa bile bu işlevleri görececek birim kuramaz; faaliyet adresleri dışında şube, temsilcilik ve sair teşkilat ihdas edemez. Yürütülen program veya proje gereği, izleme veya doğrudan destek gibi amaçlarla ve faaliyet süresi önceden belirlenerek yönetim kurulu tarafından onaylanan ilave bağımsızlarda faaliyet göstermeleri halinde bu bağımsız adresler, ilgili merkezin ayrılmazı niteliği kazanarak merkezin adıyla ve ilgili amaç ofisi olarak anılır.

(7) Merkezler, derneğin başta hibe alma ve bilgilendirme politikaları olmak üzere her türlü iç düzenlemesiyle uyumlu faaliyet gösterir.

(8) Merkezler, fon ve hibe kaynaklarına erişim amacıyla davet usulü olmayan hibe çağrılarında başvurmadan önce ve ilgili hibe çağrısının herhangi bir kanalla alenileştirilmesinden veya merkezin bilgisine ulaşmasından sonraki ilk on beş gün içerisinde hibe kaynağına başvuruda bulunma niyetine dair yönetim kurulunu bilgilendirir. Yönetim kurulu, bu bilgilendirmenin geçerli elektronik ortamlarda yapılmasına karar verebilir. Hibe başvurusu niyetine ilişkin bilgilendirme yönetim kurulunca en geç yedi günlük sürede karara bağlanarak merkez koordinatörüne bildirilir.

(6) Merkez koordinatörü, merkezin faaliyetlerine ilişkin Ek-1’de örneği yer alan yıllık merkez beyannamelerini takip eden yılın ocak ayı sonuna dek dernek genel merkezine elektronik ortamda iletir.

Merkezlerin idaresi

Madde 6 – (1) Merkezler, kuruluş yönetmeliklerinde belirlenen esas ve usullere uygun olarak göreve başlayan asgari üç(3) kişilik yürütme kurulları tarafından sevk ve idare edilir.

(2) Merkezlerin faaliyetleri, yürütme kurullarının iradesi ve merkezlerle dernek yönetimi arasındaki ilişki, dernek üyesi olan birer merkez koordinatörü tarafından koordine edilir. Merkez koordinatörleri, ilgili merkezin yürütme kurulunun doğal üyesidir.

(3) Merkez yürütme kurulu üyeliğinde dernek üyeliği aranmaz; ancak yürütme kurulu üyelerinin çoğunluğu dernek üyelerinden oluşur. Yürütme kurulunun dernek üyesi olmayan üyelerinin merkez gönüllüsü veya ücretli çalışan olması gerekir.

(4) Merkez yürütme kurulları, merkezin faaliyetleri, yükümlülükleri, mali, idari ve adli hususlar ile şeffaflık ve sürdürülebilirlik hususlarında derneğe karşı birinci derecede sorumlu olup merkez yürütme kurulu üyelerinin sorumluluğu müteselsil işler.

Merkezlerin görünürlüğü

Madde 7 – (1) Merkezler, faaliyetlerinde dernek unvanı veya derneğin kısa adıyla birlikte merkezin faaliyet alanını açıkça ifade eden ve varsa özel ifade içeren merkez adlarını kullanır.

(2) Merkez logolarında, dernek logosunda yer alan renkli ikon ve merkezin adı yer alır. Merkezler, dernek logosunda yer alan renkli ikonu içermek kaydıyla özel ikon içeren logo tasarımı kullanabilir. Merkez logolarının tasarım ve kullanımına ilişkin hususlar, kuruluş yönetmeliğinde düzenlenir.

(3) Merkezlerin her nevi görsel ve basılı malzemesi ile varsa mikro internet sitelerinde merkez adının devamında “Fikir ve Sanat Atölyesi Derneğinin eklentisidir.” ifadesinin bulunduğu bir bilgilendirme notu veya derkenarına yer verilir.

(4) Merkezlerin bilgilendirme amacıyla kullanacağı mikro internet sitesi alanları ve elektronik posta hesapları, dernek genel merkezi tarafından belirlenerek tahsis edilir.

(5) Merkezlerin sosyal medya hesabı kullanıcı adları, merkezin adıyla uyum olmak kaydıyla tüm sosyal medya mecralarında aynı belirlenir.

Merkezlerin otonomisi

Madde 8 – (1) Merkezler, faaliyet alanları sınırında kalmak, kuruluş yönetmeliği hükümlerini gözetmek ve derneğin tüzüğü ve iç mevzuatı hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla otonom hareket eder. Şu kadar ki dernek açısından bağlayıcılık veya sorumluluk arz eden hususlarda yönetim kurulunun onayı aranır.

(2) Merkezler, faaliyetlerinin yürütülmesi, sürdürülebilirliği ve geliştirilmesine ilişkin özel amaçlı tebliğler yayımlayabilir.

Merkezlerin finansal yapısı

Madde 9 – (1) Merkezler, mali ve finansal açıdan derneğin ayrılmazdır.

(2) Merkezlerin faaliyetleri ve idari hususlarına ilişkin dernek tarafından banka hesapları özgülenir. Özgülenmiş banka hesapları münhasıran ilgili merkezin amaç ve faaliyetleri ile program ve projeleri için kullanılır. Bu hesapların yönetim yetkisi dernek yönetim kurulunda olup hesaplardaki işlem ve hareketlerin izlenmesi ve raporlanması amacıyla yönetim kurulu tarafından merkez koordinatörlerine sınırlı yetki tanımlanabilir.

(3) Merkezlerin giderleri, merkez tarafından derneğe kaydedilen hibe gelirleri ile bağışlardan karşılanır.

(4) Merkez tarafından yürütülen projeler kapsamında derneğe kaydedilen hibe gelirleri ve bağışların toplam bütçeleri üzerinden aşağıdaki oranlarda belirlenen idari katkı tutarları, genel merkez hesaplarına aktarılır:

a.

Temel katsayı	On binde 300
Projenin toplam süresi uyarınca beher tam ay için ilave katsayı	On binde 8
Toplam bütçesi bir milyon Türk Lirasını aşan projelerde, anılan haddi aşan beher yüz bin Türk Lirası için ilave katsayı	On binde 7

b. Her koşulda beher proje için 650'yi geçmemek kaydıyla hesap edilecek olan katsayı, ilgili projedeki hibe gelirleri ve bağışların toplamına oranlanır.

c. Yürütülen projede sözleşme uyarınca merkezlerce üçüncü taraflara alt hibe sağlanmasının öngörülmesi halinde toplam alt hibe bütçesine karşılık gelen idari katkı tutarları, proje toplam bütçesi üzerinden temel katsayı ile hesap edilecek tutarın altında kalmamak kaydıyla, (a) bendinde anılan oranların 1/2'si oranında azaltılarak hesap edilir.

d. Aynî bağış ve yardımlar, idari katkından müstesnadır.

(5) Merkez gönüllüleri, herhangi bir karşılık beklememek ve ifaya cebredilmemek kaydıyla merkez giderlerine katkıda bulunmak amacıyla bağışta bulunabilir.

Faaliyetin sonlanması

Madde 10 – (1) Merkez yürütme kurulları, kuruluş amacını gerçekleştirerek faaliyetlerini tamamlayan, kuruluş gerekçesinden uzaklaşmış ya da finansal sürdürülebilirliği riskli duruma gelen merkezlerin faaliyetlerini sonlandırmak üzere karar alabilir. Bu kararlar, merkez yürütme kurulu üye tam sayısının 2/3'ünün oyuyla alınabilir.

(2) Yönetim kurulu, kuruluş amacını gerçekleştirerek faaliyetlerini tamamlayan, kuruluş gerekçesinden uzaklaşmış, finansal sürdürülebilirliği riskli duruma gelen, görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen veya dernek iç düzenlemelerine aykırı eylemde bulunan merkezlerin denetlenmesi için denetim kuruluna başvurur. Denetim kurulunca merkez faaliyetinin sonlandırılması gerektiğinin raporlanması halinde yönetim kurulunca merkez yürütme kurulu üyelerinin biri ya da birkaçının görevine son verilir veya kurucular kurulunun görüşü alınarak merkezin faaliyeti sonlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Yürürlük ve Uyum

Yürürlük

Madde 10 – İşbu yönetmelik, yönetim kurulunun karar tarihi itibarıyla yürürlüğe girer ve kütükte yayımlanır. Yönetmelikte yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

Yönetmelikte öngörülmemiş durumlar

Madde 11 – Bu yönetmelikte öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde ulusal ve iç mevzuat hükümleri uyarınca hareket edilir.

Uyum

Madde 12 – (1) Yayımla tarihi itibarıyla faal bulunan merkezler, 31 Aralık 2022 tarihine kadar yönetmelik hükümlerine uyum sağlar.

(2) İşbu yönetmeliğin dokuzuncu maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen idari katkı tutarları, 1 Temmuz 2022 tarihinden itibaren başlayan projeler için uygulanır.

(3) Yıllık merkez beyannamelerine ilişkin örnek (Ek-1) 31 Ekim 2022 tarihine kadar yönetim kurulunca yayımlanır.